Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 250. — ŠTEV. 250. NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 25, 1922. — SREDA, 25. OKTOBRA, 1922. VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

ZAKAJ JIH ŠE VEDNO 80.000 STRAJKA?

Premogarji hočejo na vsak način imeti unijski kontrakt, ki bi jim zajamčil plače za prihodnje leto. — Berwind White rovi so že trideset let glavna postojanka protiunionizma. — Štiri najvažnejše zahteve unijskega kontrakta. — Ravnatelji prodajalne so obenem ravnatelji premogarske kompanije.

Poroča E. Houghton.

Windber, Pa., 24. oktobra. — Zakaj stavka še vedno 80,000 premogarjev v mehkih premogovnikih, zaposlenih pri Berwind White, Consolidated Coal Company in drugih delodajalcih v centralni ter zapadni Pensylvaiji? Obestrani priznavata, da so ponudile kompanije nekoliko višje kot unijske plače v naporu, da spravijo ljudi nazaj na delo. Premogarji pravijo, da morajo imeti unijski kontrakt, ki jim bo zajamčil te plače za naslednje leto. Kompanijski uradniki pa pravijo, da bodo pustili preje rasti travo preko rova kot da bi priznali unijo.

Razmere v Windber, glavnem stanu Berwind-White Coal Co., ki zalaga z prvovrstnim premogom Interborough Rapid Transit Company v New Yorku ter številne parobrodne črte, mečejo precej luči na to vprašanje. Tukaj stavka tri tisoč iz ekupnega števila štiri tisoč mož.

Berwind-White rovi so bili glavna postojanka proti-unijonizma že celih trideset let, odkar je prevzela kompanija mesto od proizvajalcev lesa ter pričela z intenzivnim razvojem osmih rovov. Kontrola kompanije nad mestom je absolutna, soglasno z odvetniki, zdravniki, duhovniki, in trgovci, s katerimi sem govoril tukaj. Splošno se domneva, da je kompanija lastnica največje grocerije, ogrejevalnih in razsvetljevalnih naprav, banke in lokalnega lista. Stališče kompanije napram stavki mi je pojasnil v prisiljenem pogovoru E. J. Newbaker, pomožni glavni manager kompanije.

— Mi ne objavljamo radi številk glede kompanijskega biznesa, — je rekel. — Mi nismo nikdar plačevali manj kot $7.50 na dan izza jeseni leta 1920. Kot veste ni bilo nikdar uveljavljeno skrčenje plače za 25 do 30 odstotkov kot proglašeno zadnjega aprila. Ljudje dobijo sedaj lahko plače, enake unijski lestvici, če se vrnejo na delo.

— Mi smo pripravljeni sestati se ob vsakem času s komiteji naših prejšnjih uslužbencev, da razpravljamo z njimi o pritožbah. Le en tak komitej je prišel k nam izza izbruha stavke in ta nam je predložil unijski kontrakt. Mi ga nismo hoteli podpisati. Nikdar se ne bomo izneverili politiki "open shopa".

Unijski kontrakt vključuje štiri zahteve, razven vprašanja plač in delavnih ur. Te zahteve so sedaj glavno sporno vprašanje v stavki proti anti-unijskim delodajalcem. Na kratko rečeno so zahteve naslednje:

1. — Pravica ustanovitve naprave za razsojo pritožb.

2. — Unijski tehtničar naj čekira kompanijskega tehtničarja. Premogarji naj dobivajo plačo po tonah. Premog naj se stehta pri ustih rova, predno ga naložé na železniške kare. V unijskih rovih plača enega tehtničarja unija, ki mora paziti na to, da ne čekira kompanija premajhnih tež.

3. — Plača za mrtvo delo. To delo predstavlja popravljanje posipov, postavljanje lesenih obodov, kjer je strop slab ter polaganje tračnic od glavnih črt pa do čela premoga. To delo, če bi bil plačan od ure, je brezkoristna izguba za premogarja, ker ne more v tem času proizvajati direktno premoga.

4. — Pravica kupovati v katerikoli prodajalni. Ne-unijski rovi zahtevajo po navadi od premogarja, da mora podpisati "check-off" za stanarino, kredit v prodajalni in službo v bolnici, kadar dobi svojo plačo.

Splošno se priznava, da so Eureka prodajalne, določene v check-off kontraktu za Berwind-White premogarje, kompanijska last. — Ravnatelji prodajalne so obenem dejanski tudi ravnatelji premogarske kompanije. Neka postava v Pennsylvaniji pa prepoveduje kompanijam lastovati prodajalne v premogarskih krajih.

Kompanijski uradniki priznavajo, da jamčijo postave v Pennsylvaniji premogarjem pravico, da imajo takozvanega check-tehtničarja pri tipplu vsakega rova. Pravijo pa, da ni nobenega raditega, ker ga niso premogarji nastavili.

Govoril sem z Jack Kerrom, check-tehtničarjem nekega unijskega rova v Gallitzin.

Predno smo se organizirali, so odgnali vsakega check-tehtničarja od tippla kakorhitro je prišel tja, — je rekel. — Včasih so celo zaprli rov, dokler ni izginil. Neunijske kompanije nočejo imeti nobenega check-tehtničarja, ker računajo z zmanjšanjem teže proizvedenega premoga ob časih, ko pade cena premoga. Lahko vidite razliko od 1800 do 3600 funtov za iste kare v starih rekordih kompanij.

KEJA OPIC V VELIKEM OBSEGU.

Pariz, Francija, 23. oktobra. Očividni uspehi dr. Sergej Voronova, ki je dal novo življensko silo ostarelim ljudem potom transportacije opičjih žlez, so napotili Pasteurjev zavod, da je storil prvi korak, da se ustvari v sreu Afrike opičjo reservacijo, v kateri bodo prosto živele opice, dokler jih ne bodo polovili, da služijo znanosti.

OBEŠEN Z ROŽAMA V ROKAH

Wetgersfield, Conn., 24. okt. — Emil Schutte je bil obešen danes zjutraj, takoj po polnoči v državni kaznilnici Connecticuta. S svojo smrtjo je plačal umore Jožefa in Mary Ball ter sina teh dveh, Jakoba Ball. Umor je izvršil dne 11. decembra 1915 v Haddam in sicer s pomočjo strelov in ognja. Na smrt obsojeni je stopil v celico opirajoč se na dva paznika, katera je obdržal do konca. V smrtno celico je stopil ob dvanajstih in tri minute in eno minuto pozneje so izvedli sodbo. Deset minut pozneje so ga proglasili mrtvim. Njegove zadnje in edine besede so bile: Well, good bye. — Te je zamrmral, ko so mu potegnili preko obraza črno masko. Do zadnjega trenutka je trdil, da je nedolžen ter kazal velik strah pred usmrčenjem.

POPRAVEK.

Štev. "Glas Naroda", ki je izšla dne 16. oktobra, ima nositi štv. 242; z dne 17. okt., štv. 243; 18. okt. štv. 244; 19. okt. štv. 245; 20. okt. št. 246; 21. okt. štv. 247; 23. okt. štv. 248; 24. okt. štv. 249.

V AMERIKI BAJE MANJKA DELAVCEV

Delavski department je izdal ugotovilo, v katerem se glasi, da primanjkuje izučenih delavcev.

Washington, D. C., 24. oktobra. Soglasno z nekim poročilom delavskega departmenta, ki je vprizoril celo deželo obsegajočo preiskavo, je opaziti po celi deželi pomanjkanje izučenih in neizučenih delavcev. Tudi farmskih delavcev primanjkuje. Le pri pisarjih, uslužbencih v pisarnah, presega število nezaposljenih povpraševanje po teh močeh.

Poročilo pravi, da primanjkuje v državi New Yorku vedno več delavcev. Prav posebno primanjkuje poljedelskih delavcev ter služkinj. Splošni gospodarski položaj se je izdatno izboljšal, kar je razvidno že iz tega, da so pričele v malih mestih zopet obratovati tvornice in delavnice. Še vedno je opaziti veliko povpraševanje po zidarjih, stavbinskih risarjih in livarjih. Le uradnikov je v izobilici.

V Massachusetts se bliža industrijalni položaj normali, soglasno s poročilom. Velika stavbinska delavnost je imela za posledico pomanjkanje izučenih in neizučenih delavcev. Položaj se bo kmalu še nadalje izboljšal, ko bo čutiti posledico zaključenja premogarske in železničarske stavke.

V Illinoisu je položaj boljši kot je bil kedaj v zadnjih dveh letih. V Chicagu in drugih mestih te države manjka težakov. V stavbinski industriji je delavnost nekoliko popustila, a opaziti je veliko pomanjkanje služkinj. Ob pacifični obali je pomanjkanje delavcev še bolj izrazito.

National Industrial Conference Board je sporočil včeraj na temelju popraševanja med delodajalci, da je imela omejitev priseljevanja za posledico pomanjkanje delavskih moči, katero je že sedaj opaziti v različnih industrijah. Opozarja se na dejstvo, da je prišlo tekom zadnjega fiskalnega leta v deželo le 310,000 priseljencev, da pa se je vrnilo v staro domovino več kot 200,000 ljudi. Pri tem pa je treba še upoštevati, da je med novimi priseljenci sorazmerno največje število žensk in otrok, to je industrijalno neproduktivnih ljudi. Prav posebno je obžalovati izpad izučenih rokodelcev. Poročilo pravi, da se priseljeniška postava ni obnesla v praksi.

POLET V VIŠINO ŠESTIH MILJ

Pariz, Francija, 24. oktobra. — Francoski armadni letalec Moutofiler je dosegel včeraj pri nekem poskusu, da zlomi višinski rekord, višino 32,866 čevljev ali nekako šest milj in en četrt ter dosegel s tem francoski rekord. Svetovni rekord ima za enkrat poročnik John McReady iz Daytona, O., ki je dosegel višino 40,800 čevljev. Moutofier se ni mogel dvigniti še višje, ker je strašen mraz v teh višinah premočno uplival na njegov motor.

30,000 FAŠISTOV ZBRANIH KROG NAPOLJA.

London, Anglija, 24. oktobra V nekem poročilu na Central News se glasi, da se je zbralo v Napolju 15,000 fašistov. Dosedaj ni prišlo še do nobenega vznemirljivega dogodka. Poroča se, da koraka nadaljnih pet tisoč fašistov proti Napolju. Nadaljna skupina fašistov, koncentrirana v bližini, bo spravila število fašistov v Napolju in bližini na 30 tisoč.

OSTANKI VELIKANSKEGA AMERIŠKEGA ZRAKOPLOVA.

Slika nam kaže ostanke največjega ameriškega vodilnega balona C—2. Na svoji prvi poskusni vožnji nad Brooks Field pri San Antonio, Tex., je začel goreti. Sedem oseb je bilo poškodovanih. Zanaprej se bo posluževala Amerika vodilnih balonov, v katerih bodo negorljivi plini.

POSLEDICE PADANJA NEMŠKE VALUTE

Angleška kriza, vojna odškodnina in rovanje komunistov, — vse to dela velike preglavice kancelarju Wirthu.

Berlin, Nemčija, 24. oktobra. — Resignacija angleškega ministrskega presednika Lloyd George-a, reparacijski načrt Louis Barthouja, rovanje komunistov ter obnovljena delavnost morilnih klubov, — vse te okoliščine navajajo tukaj kot glavne vzroke novega padanja marke.

To padanje pa preti zopet s pogibeljo sedanji koalicijski vladi. Razven kombinirane opozicije skrajne desnice in skrajne levice stoji kabinet Wirtha tudi še pred resnim sporom med člani vladne koalicije same.

Socijalisti zahtevajo celo serijo dalekosežnih odredb, ki bi se obračale proti industrijalnim magnatom, katere dolže, da so absorbirali večino resničnega bogastva, katero so izgubili srednji razredi vsled padanja denarne vrednosti. Ljudska stranka, ki je stranka veleindustrijalcev, pa nudi vladi dobrohotno podporo. Če ne bo ugodila vlada zahtevam socijalistov, bodo slednji najbrž zapustili koalicijo, a na drugi strani je skoro gotovo, da ne bodo hoteli industrijalci privoliti v zahteve socijalistov.

V takem slučaju bi stopila ljudska stranka na mesto socijalistov v koaliciji. Industrijalci pa imajo rajši, da nosijo socijalisti breme odgovornosti za težkoče tekom naslednje zime.

Industrijalci "ronajo" sedaj dejanski celo vlado. To je povračilo za njih dobrohotno podpiranje kancelarja. Oni imajo silo v rokah, a nikake odgovornosti, kajti industrijalci niso oficijelno zastopani v koalicijskem kabinetu. —

— Položaj je obupno resen. Poleg mizerije, katero povzročajo visoki življenski stroški, prihaja tudi v deželo nezaslišana nezaposlenost.

— Vlada bo morala izbirati med podporo naroda ter neodgovorno podporo industrijalnih magnatov, ki gromadijo velikanska bogastva. Če si bo Wirth izbral slednje, bo storil to brez zastopnikov delavskih mas. Odločiti pa se mora kaj kmalu.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ZA REFORMO PREMOGOVE INDUSTRIJE

Naprosili so potom svojih zastopnikov zvezno premogarsko komisijo, naj izboljša industrijo in ozdravi potom unijskih zastopnikov. — Ko bosta obe stranki stavili predloge se bo začelo z delom. — V industriji je zaenkrat zastopanih preveč ljudi.

Washington, D. C., 24. oktobra. — Premogarska industrija je zelo bolan pacijent, ki nujno potrebuje zdravnika, — so izjavili zastopniki United Mine Workers novo ustvarjeni premogarski komisiji Združenih držav.

Predno pa se bo uporabilo to ali ono zdravilno sredstvo, je treba izvršiti popolno diagnozo slučaja, pri čemur naj bo komisija preiskujoči zdravnik. Nato naj se uveljavi način lečenja, katero se bo izvedlo s pomočjo javnega mnenja.

Premogarji bodo predočili komisiji pismenim potom zla, katera vidijo v industriji, s predlogi, kako bi se jih dalo odpraviti. Ko bo dobila slične predloge tudi od delodajalcev, bo pričela komisija študirati industrijo, da ugotovi vzroke nezadovoljstva, in nereda ter sestavi in določi svoja predlagana zdravila.

Danes se bo vršila konferenca z zastopniki bituminoznih delodajalcev in v četrtek z zastopniki antracitnih delodajalcev. V petek bo objavila komisija pismo na vse tri skupine, v katerem bo obrazložili informacije, ki jih želi dobiti od vsakega v namenu, da pospeši svoja preiskovanja.

Komitej premogarjev je predlagal, naj se loti komisija vsakega posameznega faktorja, tikajočega se premogarske industrije, od rova pa do konečnega konsumenta. Preštudira naj življenske stroške, stanovanjske razmere, zdravje in sanitacijo, telesne nevarnosti, delavske pogoje, plače itd. v zvezi s premogarji in nadalje produkcijske stroške, transportacijo, dobavo, prodajo na drobno, kar pride pri tem vpoštev od strani delodajalcev, posredovalcev in prodajalcev na drobno. Ugotovi naj nadalje razliko med ceno proizvajalca ter ceno, katero mora konečno plačati konsument, kapitalizacijo, prevelik razvoj rovov ter preveliko število ljudi, zaposlenih v tej industriji.

Premogarji priznavajo sami, da je zaposlenih v industriji preveč ljudi in da obratuje več rovov kot pa zahtevajo za enkrat sedanje potrebe dežele. Kako uravnati te razmere, ne da bi se s tem povzročilo preveč stisk za velik del premogarjev je eden izmed problemov, katere mora rešiti komisija.

A. M. Ogle, predsednik narodne premogarske zveze, bo načeloval komiteju bituminoznih delodajalcev, ki se bo danes sestal s komisijo. S. D. Warriner pa bo načeloval antracitni skupini, ki se bo sestala s komisijo v četrtek.

DEŽELA ŠTEVILNIH STRANK

Varšava, Poljska, 23. oktobra. Na Poljskem je celih devetnajst političnih strank, a večina teh podpira kandidaturo Jožefa Pilsudski-ja, kojega izvolitev na mesto predsednika je vsled tega zagotovljena.

WASHINGTON ZANIKAL PROŠNJO POINCAREJA.

Washington, D. C., 24. okt. — Neki visoki uradnik državnega departmenta je na neko tozadevno vprašanje ugotovil, da ni dobila ta vlada nobene prošnje od francoskega ministrskega predsednika Poincareja, naj ostanejo ameriške čete še nadalje ob Renu.

KAJ BO Z IZVEDENJEM SUHAŠKE POSTAVE?

Prohibicijske oblasti niso storile še nobenega napora, da izvedejo najnovejši ukaz, tikajoč se tovorov opojnih pijač na parnikih.

Washington, D. C., 23. okt. — Prohibicijski komisar Haynes je objavil včeraj zvečer, da ne bodo izvedle prohibicijske oblasti nobenega posebnega napora, da uveljavijo Daughertyjev ukaz, dokler ne bodo izdelane regulacije. Ukaz pa je kljub temu že sedaj pravomočen. Ravno raditega pa je tudi prohibicijski urad mnenja, da ne bo nikakih resnejših kršitev te odločitve.

Blair, komisar notranjega carinskega urada, je dobil od prohibicijskega solicitorja Britta sporočilo, da bo dobil še tekom današnjega dne potrebne regulacije. Blair jih bo nato predložil zakladniškemu tajniku Mellonu v odobrenje. Tajnik Mellon bo najbrž vpisal v regulacije modifikacijo, o kateri je razpravljal kabinet, potom katere bodo začasno izvzete otoške posesti Zdr. držav.

Komitej v katerem so zastopani vsi departmenti in ki je dobil nalogo sestaviti regulacije, je priznal vsaj eno uporabo žganih pijač na ladjah v notranjosti treh milj. Mornarji lahko dobe žganje v zdravilne svrhe, vendar pa je določeno, da mora predpisati množino zdravnik javne zdravstvene službe v pristanišču. Če ne bo predsednik Harding modificiral regulacij tako, da bo dovoljeno zapečatenje zalog v ameriških vodah, bodo morale biti ladje popolnoma suhe.

Radi pomanjkanja regulacij se tudi dosedaj še ni izvedlo Daughertyjevega ukaza. Edinole ameriške ladje v ameriških vodah izven pravosodja zveznega sodišča za južni newyorški distrikt, ki imajo opojne pijače na krovu, kršijo tehnično postavo, pa so popolnoma varne pred kaznjo ali zaplenjenjem, dokler ne izvrše nobenega flagratnega kršenja do časa, ko bo podal sodnik Hand svojo končno odločitev v tej zadevi.

Vprašanje je bilo posledica novice, da je naprosil načelnik francoske vlade ameriškega poslanika, naj se zavzame za obdržanje ameriških čet ob Renu.

DENARNA IZPLAČILA
V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodneje.

300 kron	$ 1.50	1,000 kron	$ 4.80
400 kron	$ 2.00	5,000 kron	$23.50
500 kron	$ 2.50	10,000 kron	$46.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	$ 2.65	500 lir	$22.50
100 lir	$ 4.80	1000 lir	$44.00
300 lir	$13.50		

Za pošiljatve, ki presegajo znesek dvajsettisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po mogočnosti še posebni popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Glejte izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by

Slovenic Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President — LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

[illegible] in Canado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
		za pol leta	$3.50
Za pol leta	$3.00	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
Za četrt leta	$1.50	za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2876

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

NOVA "REVOLUCIJA"

William J. Burns, načelnik tajne službe Združenih držav, je sam zase in brez vsakega najmanjšega svarila razkril najbolj presenetljivo radikalno zaroto, kar jih je kedaj ogrožalo obstoj vlade Združenih držav.

V prvi vrsti je mnenja, da komunizem, boljševizem in radikalizem ne izginjajo kot se splošno domneva, temveč da je vsako mesto, vsaka šola in vsaka tvornica kotišče ustaje, ki si pridobiva vedno več pristašev in ki hoče uveljaviti program brezprimernega nasilja.

Že samo to mora omajati živce tudi najbolj drznega detektiva. To pa ni še nič v primeri s presenetljivim razkritjem, "da so komunisti najboljši podporniki predloge za vojaški bonus, kajti na ta način si hočejo pridobiti prijatelje v vrstah vojakov ter ob istem času bankerotirati vlado."

Od sedaj naprej ne bo imel Mr. Burns nobenega časa, da bi s svojimi trabanti preganjal radikalce na njih zborovanjih v michiganskih gozdovih. Predno se bo razpredla zarota predaleč, bo treba zatreti poslansko zbornico ter Ameriško Legijo, obenem s senatorjem Lodge-om ter dvemi petinami senata.

Burns pravi povsem času primerno: — Prišel je čas, ko se mora narod predramiti ter poznati nevarnost. Kakorhitro se je pokazalo, da je senator Lodge vodja boljševikov, se je pričelo drobiti ponosno poslopje države.

Mogoče pa je že sploh prepozno. Če je postala večina kongresa že boljševiška, potem nas ne more rešiti niti Burns. Mogoče nas ne more rešiti sploh nikdo in nobena stvar. Mogoče je revolucija že na poti, že napol izvršena, ne da bi mi to zapazili. Mogoče je že zaključeno in nikdo ne ve za to, z izjemo Burnsa. Mogoče pa je le možganska revolucija, ki se je pojavila v glavi Mr. Burnsa in ki ne vznemirja nikogar drugega.

POGLAVJE IZ AMERIŠKE MORALE

Nekje v New Jersey so našli umorjenega nekega protestantovskega popa in njegovo ljubico, ženo hišnika v farovški šoli.

Cela zadeva je tako nagnusna, da nismo hoteli poročati o njej, kajti svet je že itak poln hudobije ter ni naš namen predstavljati čitateljem umazanosti, kot delajo naprimer gotovi ameriški listi, ki se postavljajo, da vzgajajo svoje čitatelje.

Dotični pastor, po imenu Hall, je imel ženo, za katero se pa ni brigal. Lovil je babnice vsepovsod in marsikatera, sledeč svojemu razpoloženju, je sedla na limanice, katere je nastavil debeluhasti pop.

Gotovo je, da je smatral samega sebe za najbolj uzornega človeka in svečenika na svetu. Zadnjo nedeljo, predno je bil umorjen, je imel v svoji cerkvi govor, v katerem je rekel svojim ovčicam: — Bog nas ljubi.

Ta Don Juan v v obleki svečenika je imel, kot se je izvedelo sedaj, tudi v New Yoku svojo ljubico, kateri je redno pisaril zaljubljena pisma ter jo od časa do časa obiskoval v njenem stanovanju.

Hall, ki je sprejel svojo povsem zasluženo kazen, je premalenkosten, da bi se podrobnejše pečali z njim, vendar pa predstavlja postavo v ameriškem življenju, ki je tipična.

V Ameriki vlada suša. Uveljavili so prohibicijo v namenu, da odpravijo salone ter prihranijo dužinam veliko bede, ki je preje izvirala iz salonov. Črka postave pravi, da se ne sme izdelovati nobene opojne pijače. sploh nobene pijače, ki bi imela več kot pol odstotka alkohola razven žganja v zdravniške svrhe.

Kaj pa vidimo dejanski?

Javna tajnost je, da pijejo celo v Kapitolu, kjer so sprejeli prohibicijo kot narodno postavo, čeprav mogoče le s pomočjo zdravniških rereptov, katerih pa ni težko dobiti, če ima človek denar.

Duševni oče znaneza Sherlock Holmesa, Sir Conan Doyle, ki se je mudil dalj časa v Ameriki, je izjavil ob svojem povratku v Anglijo, da ni našel niti najmanjšega sledu prohibicije v Združenih državah. Povsod so mu ponujali pijačo kakršnekoli vrste.

Njegovo pričevanje odgovarja pričevanju številnih drugih inozemcev, ki so se v zadnjem času mudili v Ameriki ter imeli priliko opazovati licemerstvo in hinavstvo vladajočih ameriških krogov.

Tak hinavec prve vrste, na eni strani dober zakonski mož ter pastir svoje črede, na drugi strani pa duševno abnormalen babjek je bil pastor Hall, kojega umor še danes ni pojasnjen.

Če zasledujemo zgodovino tega slučaja, se odpre pred nami brezdno propalosti, hinavščine in licemerstva kot ga je težko najti kje drugod na svetu.

Kot že preje rečeno je ta slučaj tipičen za razmere, ki vladajo sedaj v deželi.

Poštenost in odkritost sta stvari, katere je treba iskati z lučjo opoldne.

Hinavščina, licemerstvo, omalovaževanje postav, izkoriščanje in sto odstotni amerikanizem v obliki Ku Klux Klancev pa so stvari, ob katere se obregne človek, kakorhitro stopi na cesto.

Vse to se nam razodeva v slučaju pastorja Halla in njegove ljubice, zavedene nesrečne ženske, ki je morala pasti kot žrtev njegove pohote in sadizma.

Iz Slovenije.

Nedopustno navijanje cen.

"Jutru" pišejo: Znano je, kako težko prenaša naša inteligenca visoke cene knjig. Stroški za natis knjig so danes res ogromni. Toda navijalci se okoriščajo pri knjigah, ki so izšle že pred vojno. V tem oziru se odlikuje predvsem "Jugoslovanska knjigarna" z naravnošt pionirskim delom. Prav drastičen je tudi slučaj, ki se je sedaj pripetil pri "Mohorjevi družbi". Po dolgem času je sicer prelomila svojo tradicijo in izdala delo, h kateremu bi jej morali čestitati, namreč dr. Žigona "Prešernovo čitanko" s komentarjem. Potrebno, dobrodošlo, vsega priznanja vredno delo, plod življenskega truda. Pa kaj, ko je nabava skoraj onemogočena! Kteri uradnik, učitelj ali dijak naj si knjigo kupi za 45 Din, to je 180 K? Vpoštevamo sicer visoke stroške za vezavo itd., ne moremo pa opravičiti te cene. 60 ali največ 80 K je več kot dovolj za lep knjigarski dobiček, kajti knjiga je tiskana leta 1913. v Celovcu v lastni družbini tiskarni, in na mestu, kjer je to natisnjeno, je sedaj prilepljen listič z napisom "Prevalje 1922". Tudi v tekstu samem je na dveh krajih natančno avtor označil konec korekture. Zadnji datum je november 1913. Notabene — avtor je dobil honorarja 800 K, knjiga pa stane 180 K, honorar torej ne zadostuje niti za 5 izvodov knjige! Takšno "kulturno delo" je pa res treba objaviti, da se nekoliko pomenimo! Ali ni za takšno navijanje cen res nobenega leka?

Iz Maribora poročajo, da se prodaja tamkaj "Prešernova čitanka" v eni knjigarni po 60, v drugi pa po 66 dinarjev, čeprav stane knjiga 45 dinarjev.

Sedemdesetletnica Ljudmile Roblekove.

Širom Slovenije je znano ime Ljudmile Roblekove. Dolgo vrsto let je službovala kot koncipijentka pri pokojnem notarju Luki Svetcu v Litiji. Sedaj stanuje pri svojih sorodnikih v Ljubljani. Koliko je ta domoljubna gospodična storila za našo šolsko obrambno družbo sv. Cirila in Metoda in tudi za mnoga druga narodna društva! Še danes, v visoki starosti, je neumorno delavna in misli ob vsaki priliki na Ciril-Metodovo družbo.

Iz državne službe.

Načelnik izseljeniškega urada pri oddelku za socijalno politiko v Ljubljani vladni svetnik Hovanski je imenovan za dvornega svetnika.

Dosedanji referent kmetijskega oddelka pri pokrajinski upravi v Ljubljani Adalbert Vedernjak je imenovan za referenta II. razreda pri okrožnem agrarnem uradu v Mariboru.

Iz državne službe je izstopil dr. Alojzij Goričan, tajnik finančne prokurature v Ljubljani, in se naseli kot odvetnik v Mariboru.

Iz sodne službe je izstopil sodnik dr. Maks Šnuderl v Mariboru, ki stopi v odvetniško pisarno.

Telefonska postaja in vozna pošta.

Iz Radeč poročajo: Tukaj so otvorili telefon, kar z veseljem pozdravljamo. Ne moremo pa odobravati, da se je prekinila vozna pošta iz Radeč v Židani most. Poštni sel, 60 let star mož, ne more vseh zabojev natovoriti na svoj hrbet in zaradi tega dobimo zaboje večkrat jako pozno. kar seveda ni krivda poštnega urada in ne poštnega sela, ampak prekinjene vožnje. Upamo, da se bo to zopet uredilo, kakor je bilo svojčas.

Iredentična propaganda.

Iz Vevč pri Ljubljani poročajo: V to gnezdo, katero hoče zopet postati nekak nemški otok, kakor se je pred vojno imenoval, bi bilo treba večkrat posvetiti. Takoj po preobratu mirni renegati so postali zopet ošabni. Posebno oholo in predrzno nastopa neki sedaj že tretje leto v tovarniški hiši stanujoči vpokojeni železničar, ki vedno in vedno zabavlja čez Jugoslavijo in vse, kar jugoslovansko misli, poveličuje pa Avstrijo in Nemčijo. Zato pa vživa vse mogoče nezaslužene dobrote pri papirnici. Tako ima tvorniško stanovanje s kurjavo in elektriko ter velik del vrta, ki ga daje njemu, kot nemškemu komunistu, ravnateljstvo papirnice na razpolago. Da bi se pa ne mogla očitati kaka nepravilnost, se mu je pred meseci podelila nekaka pro forma službica na Fužinah pri napravi jeza, da pride lažje z delavci v dotiko in tem lažje hujska proti državi.

Nesreča pod Triglavom.

Iz Mojstrane poročajo: Na severni triglavski steni se je blizu Luknje smrtno ponesrečil češki turist Emanuel Kusý, absolviran gimnazijalec, rodom iz Prage. V Aljaževem domu je pravil, da gre na Triglav in se vrne v Vrata. Kakor pripovedujejo domači turisti, je Kusý res bil na Triglavu brez vodnika. Na Triglavu je bilo nad 1 meter snega. Kusý se je vračal s Triglava po nevarni Bambergovi poti proti Luknji. V torek 19. sept je župnik Aljaž obvestil orožniško postajo v Mojstrani, da se je pod Triglavom baje nekdo ponesrečil. 68letna posestnica Vahica da mu je pripovedovala, da je slišala klicanje na pomoč že v nedeljo (17. sept.), klicanje pa ni pripisovala v važno. V pondeljek dopoldne pa je zopet slišala klicanje. Na podlagi tega obvestila sta se dne 21. sept. podala orožnika Rabič in Pučko v družbi z nekaterimi vaščani iz Mostrane na označeni kraj. Po dolgotrajnem in napornem iskanju sta našla orožnika Kusýga vsega razmesarjenega, truplo preklano, čreva zunaj! Imel je pri sebi člansko legitimacijo praškega Sokola III. in potni list. Truplo so prepeljali v Mojstrano. Pogreb se je vršil dne 24. sept. na pokopališče v Dovjem.

Dopis.

Forest City, Pa.

Vsi smo mislili, da po pet in pol mesecev stavke bodo premogorovi obratovali s polno paro, kar pa ni. primanjkuje namreč železniških vozov, kriva je menda železniška stavka.

Večkrat zjutraj namesto za delo parna piščal oznanja počitnice za tisti dan.

Res smo si z zadnjo stavko obdržali staro plačo, družba pa jo hoče sedaj trgati pri meri in vagi. Tako je, delavec je le na stališču, ki mu je milostno prisojeno od kapitalistov.

Poročati tudi moram, da tukajšnje pevsko in dramatično društvo "Naprej" priredi "Vinsko trgatev" s plesom v John Lukasovih prostorih v Vandlingu v soboto 28. oktobra zvečer. Na to zabavo so vsi Slovenci in Slovenke iz Forest City, Vandling in Browndale vljudno vabljeni, ker je to prva slovenska veselica izza časa stavke. Pričakujemo obilne udeležbe. Zagotavljamo vas, da se boste po domače pozabavli s svojimi prijatelji ter užili vesel večer. Preskrbljeno je za izvrstno godbo, za prigrizek in tudi za prohibicijoniste, take kot smo v Forest City in okolici. Torej na veselo svidenje v soboto 28. oktobra!

M. K.

Peter Zgaga

Včeraj sem videl nekaj čudnega in nenavadnega, kar je pa pa vsekakor značilno za sedanje ameriške razmere.

Hiša, v kateri stanujem, je sredpoti do cerkve in do salona.

Kdor stoji na pragu dotične hiše, je v rokah izkušnjavca. Nebesa na levi, peklo na desni, ti si pa v vicah in ne veš, kam bi krenil.

No, to je stranska stvar.

Iz vic vrh stopnjic sem gledal včeraj naslednji prizor. V cesto je zavil velik tovorni avtomobil, v službi demokratske stranke. Ves obit s plakati, ki so z rdečimi in črnimi črkami pozivali volilce, naj izvolijo kandidata, ki se zavzema za lahka vina in pivo.

Komaj je govornik na avtomobilu odprl usta, je zadel na dva mogočna nasprotnika.

Metodistovski pop je poslal iz cerkve svoje pristaše, ki so s svojim kričanjem zadušili veliko obetajoče besede o lahkem vinu in pivu. Istočasno se je pa tudi iz salona priteplo par žganja pijanih bumov, ki so v znamenje protesta poškropili kandidata s selterjem.

Šofer je nemudoma pognal in odpeljal kandidata pridigat v okolico, kjer ni ne cerkve, ne salona.

Protestantovska cerkev in ameriški salon sta največja pristaša prohibicije.

Vsled tega je sila dvomljivo, če bodo pametni Amerikanci kaj opravili v boju s tema nazadnjaškima elementoma.

* * *

Če ni za drugo dober basement na osmi cesti, je že vsaj izborno sredstvo za vzbujanje bujne domišljije.

Prijatelj mi poroča, da je zadnjo nedeljo po predstavi zeleni rojak takole govoril:

— Ko sem se jaz vozil pred par meseci v Ameriko, je bilo tako hudo morje, da se je včasih kar cel parnik pod vodo skril. Posebno en dan je bilo hudo, ker se je voda okoli koles omotala. Stroj so morali nazaj obrniti, da so jo zopet odmotali. Dobro, da smo imeli starega kapitana, ki nas je srečno notri potegnil. Tisti dan se je potopilo devetnajst parnikov.

Prijatelj mi ni sporočil, koliko časa se je mudil dotični rojak v prostoru pod basementom.

Tam se ga je namreč včasih kdo že tako nalizal, da je slišal planke žvižgati in travo rasti.

* * *

Iz Malone, N. Y., poročajo, da so prohibicijski uradniki aretirali neko žensko, ki je oblečena kot usmiljena sestra že več mesecev vtihotapljala žgano pijačo.

Ob aretaciji so našli v njeni kari dvanajst zabojev najfinejšega škotskega žganja.

Če bi se v kuto oblekla, bi ji bili že prej na sledu.

* * *

Zadeva kraljeviča Jurja še ni rešena — poročajo jugoslovanski listi.

Njegove zahteve so vedno večje in vedno bolj pretirane.

Zadeve kraljeviča Jurja in njemu podobnih bodo šele tedaj rešene, ko bo predsedoval Jugoslaviji človek in ji ne bo več vladal kralj.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLP PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor.

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi z 8 člani ali članicami.

MINISTER TROCKI O VLADARJIH ANGLIJE

Trocki pravi, da so vladajoči razredi Anglije blazni in da bi ne smeli odstraniti Lloyd George-a, ki stori vse, kar mu ukažejo.

Poroča Arthur Ransome.

Moskva, Rusija, 23. oktobra. — V Rusiji je danes mogoče najbolj sovraženi inozemski državnik, — je rekel vojni minister Trocki o prejšnjem angleškem ministrskem predsedniku Lloyd George-u, tekom nekega pogovora, ki sem ga imel danes z njim.

Pripomnil sem, da bi bil Lloyd George sam iz njim vred večina ljudi v Angliji presenečena čuti kaj takega ter omenil pri tem memorandum prejšnjega ministrskega predsednika, v katerem vidi vnaprej uspehe versaillske mirovne pogodbe ter daje tudi izraza svoji želji za sporazum z Rusijo.

— Kar pravite tukaj, — je odvrnil Trocki, — priča o njegovih duševnih sposobnostih, a je slabo izpričevalo za njegov značaj, kajti čeprav je bil takih nazorov, vendar ni nastopil soglasno z njimi. Nobenega dvoma pa ne more biti o njegovi prebrisanosti. Stenografični zapisnik njegovega pogovora z delavsko deputacijo, ki je protestirala proti možni vojni s Turčijo, je sam posebi majhna drama. Vprizoriti bi jo bilo treba, da se pokaže, kako nevarno so za delavce, ki imajo celo majhno vzgojo, buržuazijske ideje.

— Delavski delegati in celo uvaževanja vredna unijonistka kot Miss Bonfield, so bili brez moči vspričo njega. Prišli so, da govore, ne da bi vedeli kaj hočejo in Lloyd George je storil z njimi vse, kar je hotel. Vladajoči razredi v Angliji morajo biti blazni, če se hočejo iznebiti takega človeka.

Nato sem vprašal Trockija, če se zavzema Rusija za Dardanele radi njih važnosti v miru ali v vojni.

— Rusija, — je odvrnil, — si želi tako rešitev, da ne bo slednja vir bodočih vojn. Če pa bi prišlo do vojne, bi nobena rešitev ne vezala močnejše strani. Nevtralnost ožin bi kršili prav kot so kršili nevtralnost Grške in Belgije. Ožine so bile važne tekom zadnje vojne, a ne bodo imele mogoče nobene važnosti v naslednji.

Glede Lige narodov je rekel:

— Mi imamo rajše opravka z gospodarji kot pa z lakaji. V Nemčiji se rajše pogajamo s Stinnesom, kapitalistom in mojstrom kot pa s Scheideman & Co., ki so lakaji. Ravno tako imamo rajše posla z Lloyd George-om in Poincarejem kot pa z Ligo narodov.

†

Častitim duhovnim sobratom, prijateljem in znancem priporočamo v pobožno molitev in prijazni spomin našega dobrega in ljubljenega očeta

LOVRO BLAZNIK

ki ga je Vsemogočni dne 22ga oktobra 1922, v Ljubljani vzel k Sebi v boljše življenje.

V globoki žalosti

REV. ALOJZIJ LEO BLAZNIK, sin
ERNA in MINKA, hčeri

Haverstraw, N. Y., oktobra 23ga 1922.

Vsak previden vlagatelj vpošteva pri naložitvi svojega denarja

Sigurnost in dohodek

Vložite vaše prihranke pri nas na

"Special Interest Account"

ker uživate te prednosti v polni meri. SIGURNOST vloge Vam je zajamčena v pokritju z najboljšimi ameriškimi bondi, čisti DOHODEK pa iznaša 4% na leto.

Glavno zastopstvo JADRANSKE BANKE

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street — New York City

Kornel Makuszynski:

Človekoljubje.

Lepa gospa, slična orhideji, ki se oblači pri najdražji šivilji, lepa gospa, z zlatim bleskom oči, z nogo majhno, predebelo, lepa obleka, oblečena vedno v omamljivo obleko, dekoltirano haljo, razkošno perilo (človeku ni usojeno vedeti, kje se bo slačil — kdo ve?!) — ta lepa gospa je imela moža že tri in ljubimce že štiri leta.

Lepa gospa ima tudi sedaj ljubimca. Ljubimec je za ženo neobhodno bitje (in to naposled ni noben čudež!) Da bi imela Marija Polaniecka ljubimca, bi bila poljska povest mnogo zanimivejša, kot je. Ali Marija Polaniecka je ljubila — poljske žabe. Ustanova ljubimcev je pozakonjena, razširila se je in ni več zdravila, da bi jo odpravil. Žena je sicer lahko tudi poštena, ampak ljubimca pa le mora imeti. Pa naj že bo idiot poslednje vrste in ga žena ne čisla nič manj kot svojo shojeno copato, toda kljub temu bo šla na njegovo stanovanje. Kako? Zakaj? Ona ima ljubimca, da ga ima in jaz? Jaz da sem slabša od njih? Ta kadi, ona vživa morfij, zakaj bi torej zabranil ubogi ženi skromni užitek skrivanja pred vratarjem, vožnje v zaprti kočiji, sestankov v slaščičarnah ali cerkvah, bega pri stranskih vratih? To je romantika ženske duše, to je njena poezija. Končno pa pravijo: oh, kaj je ta ženska preživela! Ne bo ji žal umreti....

In če gre po ulici, govore ljudje: to je tista, ki ima ljubimca. Ponos ji dviga bluzo na prsih, kot veter platneno streho nad boulvarsko kavarno; hotela bi, da bi vsi vedeli za to, razen moža — seveda.

Žene se zaljubljajo pred vsem v pesnike in častnike, razun tega pa tudi še v vse ostalo, kar živi. Človeku tudi ni vedno treba, da bi bil pesnik, ampak samo da nosi rdečo kravato z zlatimi programi. Tudi to je dovolj. "Kakšno dušo šele mora imeti, ko izbira tako subtilne barve," pravi žena.

So tudi žene, ki nimajo ljubimcev. To je paradoks. Jaz tega sicer nisem hotel nikdar verjeti, dokler me ni o tem prepričal neki prijatelj, ki je — seveda naravno — pozneje znorel. Pretirani optimizem je prav tako nevarna bolezen kot vse druge.

Lepa gospa je torej imela ljubimca.

Radi denarja?

Bog varuj! Njen mož je bil bogat.

Je ljubila pesnika?

Neumnost! Lepa gospa ljubi poštene ljudi.

Si je izsanjarila ideal?

Kako! Lepi gospe ne prijajo sladkorčki in rože. Ta ideal ni zlata zapestnica z rubinom.

Je bil lep?

Fi donc! Naj le nikar nihče ne misli, da ženi preveč ugaja lepota moškega. To bi bila malodušnost. Žena ceni mišice. Zato velike gospe ljubijo tako pogosto cigane in drvarje.

Je bil vitez ali kralj?

Žena ne zahteva od ljubimca družbenega odnošaja. Akrobat, kralj, sluga — vseeno ji je.

Kdo bi mogel ugotoviti, zakaj se žena zaljubi v ne vem koga. Tega vam ne bo povedala nikdar odkritosrčno.

Ali lepa gospa je bila zaljubljena do blaznosti.

Zgodilo se je nekoč, da jo je zasačil mož v naročju osemnajstletnega mladeniča, ki je sanjaril o nji in o izpitu iz latinščine.

"Svet Bog!" je zavpil mož.

Mladič si je uredil toaleto in izginil brez pozdrava.

"Da!"

Mož, kot vsak mož, ni imel čuta za substilnost ženske duše. — Razjezil se je torej ampak streljal ni, le obstal je, čudeč se.

"Draga moja, samo nekaj te prosim....

"Lahko me na mestu ubiješ. To je bil moj ljubimec."

"Ne gre zato. Povej mi samo...."

"Vprašaj!"

"Draga moja... Saj že ne maraš mene, saj je bilo toliko drugih, toliko drugih. Lahko bi izbirala...."

Lepa gospa je odskočila za dva koraka kot panter.

"Ti.... ti.... strašilo!"

"Kaj?"

"Strašilo, pravim. Opozarjam te, da se žaliti ne dam"

Mož, kot mož vedno, je postajal vesel. Bil je sicer pripravljen na ljubimca, pa ne na takega.

"Ali ne," je dejal, "ne gre za to.... Ne bom te žalil. Povej mi samo, kaj te je napotilo, da si se udala temu smrkavcu? Žena! Kaj si znorela! Saj je še otrok."

"In ravno zato sem napravila to."

"Kako? Sem dobro slišal?"

Lepa žena je imela v očeh dve solzi in dve streli.

"Ravno zato sem napravila to, zato, ker je še otrok. Storila sem tako, kakor mi je velela vest."

"Kdo ti je velel?"

"Vest."

"Sedi malo, draga moja, stvar postaja zanimiva."

"Lahko stojim. Prosim te, da se ne poročuješ iz mene."

"Torej vest ti je velela?"

Lepa gospa je pričela srdito kričati.

"Da... Preveč si brutalen, da bi to razumel. Udala sem se mu, da ga rešim, da ga obvarujem umazanega življenja... Nečistost bi ga ubila...."

"Ne vpij tako.... razumem."

"Ni res! Ne razumeš! Hotela sem ga obvarovati tega, kar ubija in izeda vsako mladost: ljubezni za denar."

"Aha!" je zavpil mož.

Zdi se, da jo je potem s stolom pobožal po glavi in ji storil s tem neoporečno krivico. Tak mož nikdar ne razume plemenitega nagnjenja.

Uboga lepa gospa! Zver nikdar ne razume, ne pojmi človekoljubja. Kajti žena ima često ljubimca, samo radi enostavnega, jasnega in poštenega človekoljubja.

Ubožica, lepa gospa!

Gospa z osemnajstimi mačkami.

Kensington je eden najelegantnejših delov Londona. Tu se je 26. m. m. ustrelila stara dama iz najboljše družbe. Lilian Hargreave .Ko so našli njeno truplo na postelji, prepodili so tudi 18 mačkov. Samomorilka je bila za življenja znana v svojem delu mesta radi čudaških navad. Bila je premožna vdova, lastnica velike vile, v kateri je stanovala sama z eno služkinjo. Najljubša družba so jej bili njeni mački. Zbirala in izbirala jih je in je imela pravcato menežarijo vseh vrst mačk. Hranila jih je z mlekom in slaščicami in je večkrat izjavljala, da bi dala svoje življenje za nje. Nekoč se je morala radi bolezni podati v bolnico. Takrat je imela v svoji vili 25 mačkov, katere so kloformirali. Ko se je starka zopet vrnila domov, je bila vsa nesrečna in ni več našla miru, dokler se ji ni posrečilo zbrati novo zbirko raznih redkih mačkov. Sedaj, ko se je naveličala življenja, je čudaška žena zapustila eno samo pismo na neko oddaljeno sorodnico, kateri zapušča vse svoje prav znatno premoženje pod pogojem, da bo dedinja oskrbovala mačke, kakor so bili doslej navajeni.

Pred bacili varna hiša.

V Yokohami je zgrajena hiša, katere zidovje obstoja iz steklene opeke filtrirane z neko kemično tekočino in vsled tega ostane temperatura v sobi vedno ista. Okna so zastrta z mrežami ki so neprodirne in se zrak spušča, skozi šele potem ko je bil filtriran. To čudno hišo si je zgradil neki evropski zdravnik, ki trpi na mikrobofobiji, ali strahu pred bacili. — "Nesrečnež" vidi povsod bacile in k jedi in pijači ga morajo naravnost prisiliti, ker se boji, da ne bi požrl obenem tudi milijone bacilov. Hiša bi morala nositi na pročelju naslov: — "Bacilom in sličnim individijem prepovedan vstop". Potem bi pa že zaleglo.

POŽAR V NEWYORŠKI TENEMENT HIŠI.

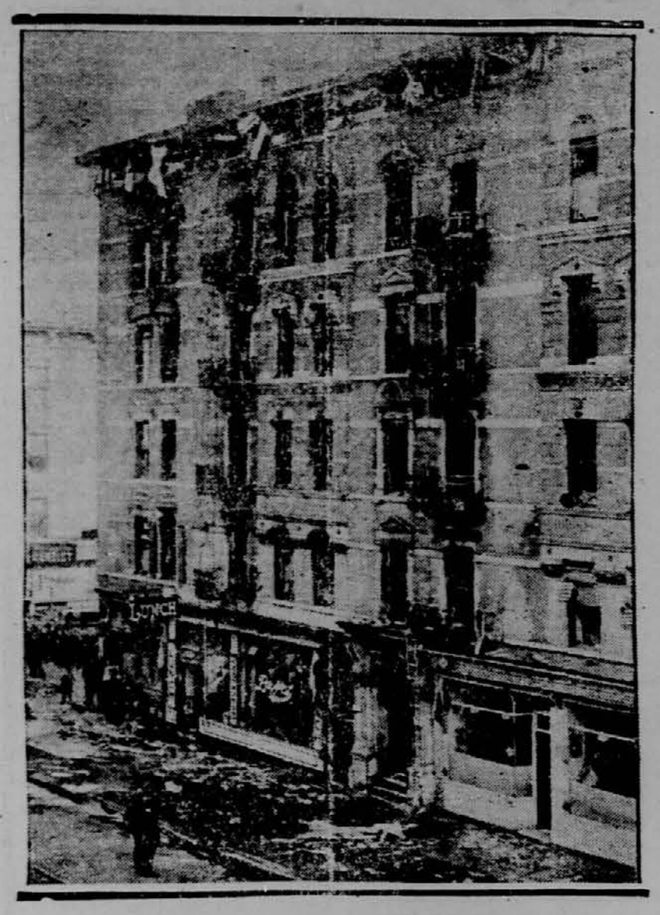

V veliki tenement hiši na Lexington Ave. in 110. cesta v New Yorku je izbruhnil pred par dnevi strašen požar. Kljub velikanskemu prizadevanju ognjegascev je bilo vseeno mrtvih štirinajst oseb. Hišnika so aretirali. Domnevajo, da je požar povzročila eksplozija njegovega kotla, v katerem je kuhal žganje.

Stinnes in njegova skupina.

Nemški veleindustrialec Hugo Stinnes je postal nekako strašilo za politike zavezniških držav, ki mu pripisujejo velik del krivde, da se Nemčija tako trdovratno obotavlja pri plačevanju vojne odškodnine. Stinnes velja za največjega pangermanista, a njegova ogromna industrijska podjetja se smatrajo za izvor novih konkurenčnih nevarnosti za vse povojno pangermanistično in protirepublikansko gibanje na Nemškem.

Kdo je torej ta Stinnes, to grozno strašilo tresočih se sosedov zmagovalcev? Predvsem si ne sme mo predstavljati tega, kar se navadno razume pod besedo "Stinnes", kot nekak industrijalski trust, kateremu bi on predsedoval in ga vodil, temveč gre za ogromen koncern, v katerem so združena podjetja, ki imajo podobne gospodarske interese, a so kljub temu kolikor toliko neodvisna in samostojna. Vsa ta podjetja se imenujejo po imenih vosameznih industrijskih društev ali po imenih njihovih načelnikov, n. pr. Hamel, Henschel Phonix, Krupp, Klockner, Mannesmann, Rheinstahl, Stumin, Thyssen, Rochling, Hosch, Rhein-Elbe ali Stinnes. Stinnes in podjetja, ki so z njim v tesnih finančnih in interesnih zvezah imajo nad 600 tisoč delavcev. Vsa ta podjetja predstavljajo kapital ki znaša nad 8 miljard mark. Spričo tega, da je pri Štinnesu zaposlena tako ogromna armada delavcev in uradnikov, so nastale o tem industrijskem velikašu v Nemčiji prave legende, ki so ga spremenile v ljudski domišljiji v nekako skrivnostno bitje.

Podlaga in izvor Stinnesove moči je — kakor sicer vseh mogočnih koncernov — premog. In Stinnes polaga, kakor se je sam izjavil, mnogo na razvoj te industrije. "Premog bo Nemčiji zopet dovolil voditi svetovno politiko" V tem ima Stinnes gotovo popolnoma prav, kakor kaže jasno zgled Anglije, katera bi ne mogla nikakor obvladovati svetovnega trga, ako bi ne razpologala s 60—70 milijoni ton premoga za izvoz. Pred vojno je imel Stinnes pod svojim vplivom 5 milijonov ton angleškega premoga. Vsled poraza je moral svoje načrte v inozemstvu znatno skrčiti. Zato pa se je začel s tem večjo vnemo zanimati za sosedna, podjetja v ruhrski kotlini. Njegov vpliv na druge nemške industrijalce je zelo velik in Stinnes ga spretno izrablja; tako se mu je posrečilo pridobiti tudi znanega Emila Kirdorfa, organizatorja velikega premogovnega sindikata v Essenu, da je pristopil z rudniškimi in kovinarskim podjetjem v Gelsenkirchenu k njegovi (Stinnesovi) skupini, tako da je sedaj sestavljena Stinnesova premogovna industrija iz sledečih podjetij: Stinnes (njegovo lastno podjetje), Gelsenkirchen, Deutsch - Luxenburg in Union Bochum. Vsa ta podjetja Stinnesove skupine so dala v l. 1913. 21,112.597 ton premoga in 5,048.353 ton koksa, a v l 1921. 16,714,152 ton premoga in 4,030.-694 ton koksa. Ta količina predstavlja 16.6% vsega premoga, ki se je izkopal lansko leto v ruhrski kotlini (91,003.271 ton) in 17,2% vsega koksa (24,413.077 ton).

Velikanska je moč Stinnesove skupine tudi v kovinarski industriji. Vendar pa je treba omeniti, da se je njeno območje vsled vojne precej skrčilo, ker je izgubila 31 plavžev, ki so se nahajali v Lotaringiji in v Luxenburgu. — Kljub temu razpolaga Stinnes še s 35 plavži, ki so v stanu dajati črez poldrugi miljon ton litega železa. Kar se tiče proizvodnje jekla, ni zanesljivih podatkov. Na tem polju pa se mora Stinnesova Skupina kakor sploh vsa kovinarska industrija v Nemčiji boriti s skrajno neprijetno nepriliko, ki je pomankanje rude. Lotarinški in luksenburški rudniki se ne nahajajo več v območju nemške industrije. Vsled tega se nemška industrija ne bo mogla razvijati v istem obsegu, kakor bi želeli nemški industrijski mogotci, brez rude iz inozemstva. Ta pojav se je začel razodevati v zadnjem času precej očitno.

Premogarstvo in kovinarstvo pa sta le dve najznatnejši, nikakor pa edini panogi delovanja Stinnesove skupine. — Stinnesov koncern se je raztegnil tudi na električno in parino industrijo ter razpolaga tudi z velikim številom ladij za rečno in morsko plovbo. Na polju električne industrije obsega ta skupina znano podjetje Siemens Schukert, ki ga sestavljajo "Siemens in Halske" v Berlinu, Schuckert in Co. v Nurenbergu in Siemens-Schuckert, sama ogromna za manjmočne struje, deloma razne priprave za elektrokemično industrijo. Kar se tiče Stinnesovega vpliva v trgovski mornarici, je treba omeniti, da razpolaga s celim brodovjem in z nekoliko ladjedelnicami. Stinnes je duša paroplovnega društva Deutch - Ostafrika in skoraj popoln gospodar društva Slomanu junior.

Končno ima Stinnes nekoliko velikih tvornic celuloze v Konigsbergu, v Lulsdorfu ob Remu, v Kolnu, Krapfsacku, Hillegessenu in Trechenu, ki so združene pod skupnim imenom 'Kohalyt A. G.' Da si zagotovi odjemanje papirja, je Stinnes kupil nad 60 nemških listov in več založništev.

Navedli smo samo najvažnejše podatke o Stinnesovi industrijski moči. Poleg ogromnih podjetji, ki smo jih na debelo našteli zgoraj, bi bolo treba ceniti še razne tvornice manjšega obsega, kakor tvornice zeppelinov, avtomobilov, razne manjše rudokope i. dr. Vendar pa zadostujejo že gornje navedbe, da si ustvarimo približno in splošno sliko, o ogromnosti Stinnesove skupine, ki se nahaja poleg tega v stalnem razvoju in katere vpliv se širi tudi v inozemstvo. Tako je Stinnes izpodrinil vpliv italijanskega društva 'Fiat' v dunajski Alpine Montain - Gesellschaft in vrinil se je že tudi na Čehoslovaško (Delniško druzbo Greinitz), a v zadnjem času je sklenil razne pogodbe, s katerimi si postavlja podlage za nov razmah nemške podjetnosti in bo gotovo igral najvažnejšo vlogo tudi pri obnavljanju ruske industrije.

Švindlerski praški za pijačo.

(Foreign Language Information Service Jugoslav Bureau.)

Poštna uprava je izdala tiralnico proti nekemu Karlu Grundler v Monakovem na Nemškem in naznanila vsem poštarjem v Združenih Državah, da ne smejo izdati nikakih Money Orderov plačljivih na Grundlerja.

Grundler je razpošiljal po Zdr. Državah oglase, s katerimi je ponujal na prodaj razne praške, iz katerih se baje more napraviti razne vrste vina, piva, žganja in likerja.

"Na tisoče jih je," propoveduje Grundler v svojih oroznicah, "ki bi radi imeli dobro pijačo doma, pa ne znajo kje bi jo dobili." Ali glej, Grundler se ponuja, da pomaga žejnim množicam s tem, da jim pošlje potrebne snovi in poduk, kako naj napravijo "izvrstno pivo, vino, whiskey in likerje; nič umetnega, marveč pivo višje kakovosti, vino enako vsaki pryovrstni kapljici in žganje v najkrajšem času."

Ameriški zastopnik poštne uprave v Monakovem si je priskrbel vzorce ponujenega blaga in jih predložil federalnemu kemičnemu uradu poljedelskega ministrstva v preiskavo. Kemični urad je dognal, da dotični "čudotvorni praški" so vsebovali: ječmen, sad od rože, jerebikovino, rožič, fige, glotno seme in mnogo umetno pobarvanega lesnega prahu.

Seveda iz te zmesi je nemogoče napraviti vina, piva ali žganja, najmanj pa take vrste, kakor obetajo oglasi. Radi tega je poštna uprava proglasila dotične oglase in okrožnice za prevaro in zlorabo pošte v goljufive namene.

Bivša avstrijska cesarica Zita prosi za podporo.

Madžarski "Rundschau" poroča, da je prispel te dni v Budimpešto španski ministrski predsednik Romanones, ki je prosil madžarsko vlado v imenu bivše cesarice Zite, naj uredi položaj habsburške hiše in preskrbi njej in njenim otrokom primerne prejemke. Vlada je odgovorila povoljno.

Smrtna kosa.

V Trstu sta umrla nenadne smrti Ferdinand Zorn, star 57 let, in Karel Skarsik, star 56 let.

V Trstu je umrl tudi po kratki in mučni bolezni Ivan Skornšek, sodni sluga.

V Repniču je umrl družini Uroš-Milič po kratki bolezni sin Stojan.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Naročnikom Glasa Naroda v državi Illinois naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. JOHN FABIAN,

kateri je pooblaščen nabirati naročnino za naš list, zatorej prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co.

Kralj Milan in cesarjevič Rudolf.

Dunajski listi objavljajo odlomke iz pisem rajnega avstro-ogrskega prestolonaslednika Rudolfa na urednika "Wiener Tagblatta" Szepsa. Iz teh pisem je jasno, da je bil Rudolf dalekovseden mož, ki je smatral Viljema, kasnejšega nemškega cesarja, za posebno nevarnega evropskemu miru. "Energičen je in trmast; smatra samega sebe za največjega genija in napravi kmalu veliko zmešnjavo v Evropi;" tako je sodil Rudolf. Nemčijo je smatral Rudolf za "ogromno razširjeno prusko soldatesko, za čisto vojaško državo, kjer se opira privzgojeni patriotizem le na bajonete." Nemčijo, njeno vlado, njen birokratizem in njenega vladarja je Rudolf z ostrimi besedami grajal kot reakcijonarno; Francijo pa je ljubil kot "pravir vseh svobodomiselnih idej in naprav". Bal se je zato nove nemške vojne proti Franciji, a tudi vojne Rusije proti Avstro-Ogrski.

Sploh je slutil, da se bliža rešitev slovanskega vprašanja. — Tudi je slutil, da bo izbruhnil svetovni vojni požar na Balkanu. Toda o balkanskih knezih je imel slabo mnenje. S kraljem Milanom srbskim je sicer občeval prijateljski, a ga je le izkoriščal, da je iz njega izvabljal tajnosti. Zato ga je upijanjal! Dne 17. septembra 1883. se je peljal v Milanom na Štajersko na lov ter je v vlaku izvedel marsikaj važnega iz Milanovega čenčanja. Nato ga je povabil še k sebi v Luksenburg. Obodovala sta sama. "Dal sem mu mnogo penečega burgundca in — in vino veritas! — postal je zelo zgovoren in lahko sem mu izvabil zanimive reči," je pisal Rudolf. "Včeraj je bil kraj ves dan pri meni. Posrečilo se mi je, da sem ga z zanesljivo burgundsko manipulacijo pripravil v njegovi deželi in zavest, da je njegova kraljevina obsojena na propad, sta mu dajali pravi podvisliški humor in igralsko lahkomiselnost."

Tako je karakteriziral Rudolf svojega kraljevskega srbskega gosta.

Zanimivo je, da je Rudolf sam vohunil proti Srbiji, in da mu je dajal opasne podatke sam kralj Milan. Sredstvo pa je bilo vino — pijanost. Zdaj sta že davno mrtva oba; predzadnji Obrenović je umrl kot izgnanec na Dunaju, a Rudolf je v Mayerlingu umrl na zagoneten način. Le Viljem še živi, se ženi in piše spomine. Uničil pa je Nemčijo in Avstrijo.

Z zida je padla

desetletna Nora Božičeva, stanujoča v Škednju št. 728. Pri tem si je zlomila piščal na desni nogi. Prepeljali so jo v bolnišnico.

ŽENITNA PONUDBA.

Slovenec srednje starosti se želi seznaniti s Slovenko v starosti od 25 do 34 let, tudi z enim otrokom ni izvzeta, pač pa mora biti poštenega obnašanja. Katero veseli zakonsko življenje, naj piše in pismu priloži sliko, katero na zahtevo vrnem. Tajnost jamčena. Naslov: Karol Ženin, Box 443, Junior, W. Va.

Prijatelj delavca

PAIN-EXPELLER

Tvorniška znamka reg. v pat. uz. Zdr. dr.

Slaven že več kot 50 let.

Glejte za tvorniško znamko SIDRO.

RAVNOKAR JE IZŠLA

NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja

Vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino $2.—

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt Street,
New York City, N. Y.

Najbolj poučna slovenska knjiga, kar jih je izšlo letos v Ameriki.

Slovensko Amerikanski Koledar

Koledar je bolj obširen, kot je bil pretekla leta, vsebuje 192 strani s 43 umetniškimi slikami.

V večji in boljši opremi za isto ceno.

Kratek pregled vsebine:

Večni koledar; Frank Oklešen: Slovenska sreča; Anton Terbovec: Na skrajnem zapadu; Deportacija, usoda slovenske družine v St. Louisu; Princezinja; Iz zgodovine Williamson okraja; Nepremagljivi Gavrizankar; Matija Pogorelc: Msgr. Jos. E. Buhu v spomin; Pozabljena mesta; Dr. Aleksander Graham Bell; Leap Frog; O jugoslovanskem kralju in kraljici; Kdaj je bilo dobro na svetu?; Premogarska stavka; Dr. Jos. V. Grahek: Zdravstvo; Razne zanimivosti; Najbolj okruti ljudje; Pavicoljubna botra; Dr. Walter Rathenau; Kako zavarovati se pred strelo; Luč, barva in razpoloženje; Ali ribe slišijo; Kako postanejo vojne; Ali izhajajo človeška plemena od enega plemena?; Kitajska civilizacija; Vera v pravdanih časih; Človek v naravi; Kdaj bo svet res dober?; Stoletnica vlaka; Mimi Arko: Iz moje zbirke; Podgane; Borba proti moskitom; Inteligenca slonov; Smrt Michaela Collinsa; Problemi tehnike; Smrt Karola Habsburškega; Onesveščenje; Ustroj sovjetske federativne republike; Svet se je naveličal kraljev; Raznoterosti; Kosmične megle; Izpreminjajoče se in nove zvezde; Ali ženske res ljubijo mir?; Tvornica; Za smeh in kratek čas.

Glede zanimivih razprav, pripovesti in poučnih člankov presega vse dosedanje.

Cena s poštnino samo 40c.

Za Jugoslavijo je ista cena.

Izrežite ta kupon, pridenite pokritje v znamkah ali Money Order, ter pošljite nam.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt St., New York

Priloženo pošiljam $....., za kar Vas prosim, da mi takoj pošljete .... izt. "Slovensko-Amerikanski Koledar" za leto 1923.

Ime .....

Naslov .....

Pošljite kupon še danes.

KAPITAN BLOOD

NJEGOVA ODISEJA.

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

30 (Nadaljevanje.)

— Nobene besede več, gospoda. Moje ime je Blood, kapitan Blood te fregate Cinco Llagas, katero sem vzel kot vojni plen od Don Diega Espinoza y Valdes, ki je moj jetnik na krovu. Vidva morata razumeti, da sem dosegel več kot ukanil Špance. Tamkaj je lestvica. Ta vam bo boljše služila kot da vas vržemo preko krova, kar se vama bo pripetilo, če se boste še dolgo obotavljala.

Odšla sta, čeprav nerada, brez ozira na lajanje polkovnika Bishopa, kojega strašni srd je še pod pihoval strah, da bo sam v rokah teh ljudi, ki so imeli več kot dovolj vzroka sovražiti ga.

Nekako pol ducata teh, brez ozira na Jeremijo Pitta, ki zaenkat ni prišel vpoštev, je imelo površno znanje o navigaciji. Hagthorpe, čeprav je bil bojni častnik, topničar in neizkušen v navigacji, je vendar vedel kako postopati z ladjo in pod njegovim vodstvom so se pripravili na odhod.

Dvignili so sidro, razvili glavno jadro ter odpluli proti prostemu morju, ne da bi jih zadrževal fort.

Ko so jadrali tik ob pročelju zaliva, se je Peter Blood vrnil k polkovniku, ki je sedel zastražen na istem mestu, kjer ga je bil pustil.

— Ali znate plavati, polkovnik?

Polkovnik Bishop je dvignil pogled. Njegovo velikansko lice je bilo rmeno in njegov pogled še bolj srep kot ponavadi.

— Kot vaš zdravnik vam hočem sedaj predpisati nekoliko plavanja, da si ohladite izvanredno vročino. — Blood je rekel to prijazno in ker ni dobil od polkovnika nobenega odgovora, je nadaljeval: Dobro je za vas, da nisem po svoji naravi tako krvoločen kot so nekateri mojih prijateljev. Strašno dosti opravka sem imel, predno sem jih pregovoril, naj ne bodo tako osveteželjni. Dvomim, da ste vredni mojih prizadevanj.

Lagal je. Prav nič ni dvomil. Če bi sledil svojim lastnim željam in inštinktom, bi bil brez dvoma obesil polkovnika ter smatral to za hvalevredno dejanje. Bila je le misel na Arabelo Bishop, ki ga je pozivljala, naj bo usmiljen in ki ga je dovedla do tega, da je nasprotoval povsem naravni osveteželjnosti svojih tovarišev, dokler ni prišel v nevarnost, da povzroči punt. Izključno le dejstvu, da je bil njen stric, se je moral polkovnik zahvaliti za milost, katere je bil sedaj deležen, čeprav ni niti izdaleka domneval kaj takega.

— Imeli boste priliko, da plavate v prostost, — je nadaljeval Peter Blood. — Ni več kot četrt milje do onega pročelja in prav gotovo boste prišli srečno tjakaj. Pri moji veri, dosti ste debeli, da plavate na vodi. Naprej. Ne obotavljajte se, kajti drugače se boste napotili z nami na dolgo potovanje in sam vrag vedi, kaj vse se vam lahko pripeti. Nikdo vas ne ljubi bolj kot zaslužite.

Polkovnik Bishop se je obvladal ter vstal. Neusmiljenega despota, ki ni v vseh teh letih poznal potrebe krotiti se, je ironija usode prisilila zadrževati se v trenutku, ko so dosegla njegova čustva višek napetosti.

Peter Blood je dal neko povelje. Potisnili so desko preko ograje krova ter jo pritrdili.

— Če vam je drago, polkovnik, — je rekel ter dvorljivo pokazal z roko na desko.

Polkovnik se je ozrl nanj, in v njegovem pogledu je tičalo celo peklo. Nato pa se je ojunačil, napravil brezbrižen obraz in ker mu ni hotel noben drugi pomagati pri tem, se je sezul, slekel svojo fino suknjo ter splezal na desko.

Za trenutek je obstal ter se ozrl s strahom navzdol na zeleno vodovje, ki je šumelo približno pet in dvajset čevljev spodaj.

— Le pojdite malo na izprehod, polkovnik, darling, — je rekel za njim gladek, porogljiv glas.

Še vedno stoječ na mestu se je polkovnik ozrl naokrog obotavljaje. Videl je ograjo polno temnopoltih ljudi, obrazov mož, ki bi še včeraj pobledeli, če bi on nagubil obrvi, ki pa so bili sedaj strašno zlobni.

Za trenutek je srd iztrebil njegov strah. Proklel jih je naglas, strupeno ter brez smisla ter stopil na to na desko. Napravil je tri korake, ko je izgubil ravnotežje ter zletel kot snop v zelene globine spodaj.

Ko je prišel zopet na površje, loveč sapo, je bila Cinco Llagas že precej daleč proč. Bučni in porogljivi pozdravi sužnjev-kaznjencev pa so ga vendar dosegli preko vode ter potisnili železo globlje v njegovo dušo.

Deseto poglavje.

DON DIEGO.

Don Diego de Espinosa y Valdez se je prebudil ter se poželjivo ozrl naokrog po kabini, katero je polnila solnčna luč, prihajajoča skozi dva okna. Nato je zastokal ter zopet zaprl oči, kajti k temu ga je prisilila strašna bolečina v njegovi glavi. Ležeč tako je skušal misliti ter ugotoviti svoje stališče v času in prostoru. Med bolečino v svoji glavi ter zmedo v svojem duhu pa je našel, da je smotrena misel nemogoča.

Nedoločen čut vznemirjenja ga je prisilil, da je zopet odprl oči ter si še enkrat ogledal okolico.

Nobenega dvoma ni moglo biti, da je ležal v veliki kabini svoje lastne ladje Cinco Llagas in vsled tega mora biti njegov nedoločen nemir povsem neutemeljen. Ker pa je pričel spomin prihajati premisleku na pomoč, je moral ustrajati pri domnevi, da ni tukaj vse tako kot bi moralo biti. Nizki položaj solnca, ki je preplavljal kabino z zlato lučjo, je vzbudil najprvo v njem domnevo, da je zgodaj zjutraj, kajti domneval je, da plove ladja proti zapadu. Domislil pa se je tudi druge alternative. Mogoče jadrajo proti iztoku in v takem slučaju mora biti pozno popoldne. Da v resnici jadrajo, je lahko čutil kot izkušen mornar. Kako pa morejo jadrati, ne da bi on, kot kapitan in gospodar, vedel, če jadrajo proti iztoku ali zapadu, ne da bi se mogel spomniti, kam so namenjeni?

Njegov duh je posegel nazaj med doživljaje prejšnjega dne, če se je zgodilo to prejšnjega dne. Povsem svest si je bil uspešnega pohoda na otok Barbados. Vsaka podrobnost se je slikala živo v njegovem spominu do trenutka, ko je, vračajoč se na krov, stopil zopet na svojo lastno ladjo. Tedaj pa ga je zapustil spomin nenadno ter na nerazumljiv način.

Že je pričel mučiti svojega duha z različnimi ugibanji, ko so se vrata kabine naenkrat odprla ter je zapazil Don Diego v svoje velikansko presenečenje, kako stopa v kabino njegova najboljša obleka. Bila je to prav posebno elegantna in značilna španska obleka, katero si je dal napraviti pred enim letom v Cadizu in poznal je najmanjšo podrobnost te obleke tako dobro, da se ni mogel motiti.

Jugoslavia irredenta.

Še malo o krnskih dogodkih.

Tržaška "Edinost" piše: Zadnjič smo na podlagi izpovedb strokovnjakov in vladne komisije dokazali, da spomenika na Krnu ni poškodovala človeška roka, še manj pa, da bi ga bili poškodovali Slovenci. Priznali smo tudi, kaj smo mi storili. Trije mladi, neodgovorni slovenski pastirji so si hoteli v svoji otročariji prilastiti par svetlih žebljev, spominsko knjigo in svinčnik, toda to vse šele potem, ko je bil spomenik že poškodovan. Poleg tega pa so ti žeblji ostali na mestu in je bila tudi odnešena spominska knjiga že na svojem potu nazaj na vrh Krna. Vladina dolžnost bi bila, da bi preprečila nasilstva in takoj ugotovila dejansko stanje. Tega ni storila takoj, ampak je celó dopustila, da so morali naši župani prestati najhujši teror, pošiljati izjave v liste v Vidmu (Udine) in plačati popravo spomenika, ko ni bil nihče deležen pri razrušitvi istega. Tako je moral plačati Kobarid 1350 lir, Libušnje 800 lir, Drežnica 750 lir, Idrsko 200 lir, Livek in Kred tudi po 200 lir in Trnovo 100 lir. Da je Kobarid ustregel vsem kapricam fašistov, je moral zopet potrošiti 1200 lir. Celó zastavo je moralo kobarški fašistovski sekciji kupiti prebivalstvo samo. To je eno. Drugo pa je postopanje z mladimi fanti, ki so bili po nedolžnem zaprti. Vsa naša javnost je mislila, da so bili zaprti samo trije fantje. Temu pa ni tako. Bilo jih je zaprtih sedem in sicer: 12letni Perdih Andrej, 16letni Smrekar Anton, 13letni Koren Josip, 23letni Ivančič Ivan, 10letni Bajt Vencеslav, 37letni Mikluš Josip in 17letni Sovdat Ivan iz Smesti. Prvi trije so bili zaprti 22. junija in je bil Perdih zaprt 2 dni (radi mladoletnosti), Koren je bil zaprt 34 dni, ker niso verjeli, da je mladoleten, Smrekar pa je bil zaprt 47 dni. Mikluš in Sovdat sta bila aretirana 25. junija in sta bila v zaporih 42 dni. Ivančič in Bajt sta bila aretirana 26. junija in sta bila v zaporih 41 dni. Značilno je, kako so ž njimi postopali, čisto nečloveško, da se mora nad tem zgražati ves civilizirani svet. Ivančič in Bajt nista zavžila dva dni spočetka svoje ječe prav ničesar. 16letnega Smrekarja je častnik brcal, ker se je branil ž njim iti v Kobarid. V zaporu je Smrekarja in Korena obiskal brigadir, ki jima je ponujal kuverto denarja, če povesta, kdo je poškodoval spomenik na Krnu. Drugič je pripeljal vojake in jima zagrozil, da ju dá ustreliti, če ne povesta, medtem so pa vojaki rožljali s puškami pred ječo. Posebno so silili iz fantov priznanje, da so jih silili učitelji, duhovniki ali druga inteligenca, da so šli na Krn, ko so reveži le hodili za svojimi čredami. Kako jasen namen se vidi iz tega! Ko so aretirali Mikluša in Sovdata, so ju orožniki vso pot neusmiljeno pretepali in suvali s puškami. Neki orožnik ju je z vso neusmiljenostjo grabil po obrazu. Strašno je bil pretepen tudi Ivančič Ivan iz Kamnega. Najhujše pa so postopali z Bajtom. Njemu so ovili orožniki okrog vratu telefonsko žico, odpirali in zapirali vrata ter ga bili ob čelo. Ni še dovolj. Prijeli so ga za roke in noge ter ga zibali nad 40 metrov globoko jamo in mu venomer grozili, da ga zadavijo s telefonsko žico in vržejo v jamo, ako ne prizna, da je on storil zločin na Krnu, ali ne pové pravega krivca. Tako se niti s pravim zločincem ne postopa, nikar z ljudmi, ki so bili popolnoma nedolžni ter so morali poleg izgube časa in strahu prestati še toliko muk v rokah ljudi, ki spominjajo na afriško kolonijo. Danes, ko se je izkazala popolna nedolžnost ne samo onih fantov, ampak človeške roke sploh, je to postopanje še grše, še bolj kulturnega naroda nevredno, sramotno za orožnike in za Italijo. Kdo bo tem fantom poplačal muke? To vprašamo danes, ko vsa italjanska javnost molči kot grob, dasi je imela pogum, da je zločin razglasila po celi Italiji, danes nima poguma, da bi razglasila tudi resnico, ker se je drži lep kos sramote. Vprašamo predvsem tržaška lista "Piccolo" in "Nazione", ki sta tako vratolomno dokazovala, da so Slovenci nalašč iz političnega sovraštva poškodovali spomenik na Krnu, kam sta jim zlezla pogum in objektivnost, da ne omenita niti s par besedicami uradnega izvida, ki je bil napravljen na licu mesta po nalogu italjanskega oblastva?! Sicer pa razumemo, zakaj. Šovinistična morala zahteva žrtve. Ali je raja pri tem kriva ali ne, je deveta briga.

Za slovenske dijake v Gorici.

V Gorici se tekom letošnje jeseni otvori vzgojevališče za slov. učence srednjih in ljudskih šol. V zavodu se otvori tudi zasebna pripravnica za srednje šole.

Zopet nova žrtev.

Dan za dnem padajo žrtve eksplodiranih granat, ne poteče teden, da ne bi mogli zaznamovati po par nesreč. To pot je zadela nesreča 22letnega mladeniča Feresina Uga iz Krmina, doma iz Moše. Delal je v Savodnjah pri pobiranju granat in ena izmed teh je razpočila iz dozdaj neznanega vzroka in ga ubila na licu mesta. Podobna nesreča je zadela tudi nekega Felice Jožefa, ki ima 20 let in stanuje v Gorici. Pobiral je granate na Fajtovem hribu. In sicer je temu eksplodirala petarda, ko jo je hotel prenesti. Vendar ni ranjen smrtno. Odneslo mu je dva prsta.

Nesreča s skrivnostnim žebljem.

Kmet Martin Rupin, star 42 let, stanujoč na Proseku št. 167, je našel cev iz gelatine, ki je bila po obliki vsa podobna žeblju. On, trdno prepričan, da je našel žebelj, ga je hotel zabiti v sekiro. Ko je pa tolkel po njem, se je nevarna stvarca razpočila in ga ranila v trebuh, v obraz in v levo oko. Prepeljali so ga v tržaško mestno bolnišnico. Po sodbi zdravnikov bo izgubil oko.

Nevaren padec.

Dijak Evgen Pelan v Trstu je padel v svojem stanovanju ter si pri tem pretresel možgane. Prvo pomoč je dobil na rešilni postaji.

Ženske med seboj.

Na tržaški rešilni postaji sta se navsezgodaj pojavili Uršula Perlai, stara 54 let, in njena hči Henrika, stara 18 let. Obe sta bili hudo opraskani po rokah in po obrazu. Pravili sta, da sta jih dobili od svoje podnajemnice o priliki prepira radi stanovanja.

Pod kočijo je prišla

Ivanka Frausin, stara 58 let, stanujoča pri Sv. Mariji Magdaleni v Trstu. Pri tem je dobila lahke zunanje in notranje poškodbe.

Kočija in konj sta šla.

Kočijaž Mihael Jagovič je pustil okoli polnoči pred kavarno "Mocca" na obrežju Nazario Sauro v Trstu svojo kočijo in konja brez nadzorstva. Ko se je pa čez par minut povrnil, ni bilo več o kočiji in konju ne duha, ne sluha. Ne more se trditi, da mu je bilo obojno ukradeno, zakaj domneva se tudi, da je konj lahko sam ušel s kočijo.

Poročni prstan za državo.

Dunajčanje imajo vedno nove ideje, kako bi popravili avstrijsko valuto. Nekdo predlaga: Med 6 in pol milijona prebivalcev Avstrije je vsaj 2 milijona poročencev. Vsi imajo poročne prstane. Vsak prstan tehta vsaj 5 gramov in ima vsaj za 14 K zlata. Dva milijona prstanov predstavlja torej vsaj vsoto 28 milijonov kron, kar je lep kapital. Dunajčan predlaga, naj vlada izda zakon, s kterim se zakonce prisili, da izroče državi svoje zlate prstane. Zato naj dobe državne akcije. Predlog zdaj razmotrivajo novine. Pametni pa so mnenja, naj bi vlada rajše segla po večjih zlatninah, ki jih je na Dunaju ogromno in ki nikomur nič ne koristijo. Ljudje imajo skritega mnogo zlata in srebra ter se ne brigajo za usodo države. Dunajčan je bil besen patrijot, dokler mu je patrijotizem donašal dobiček; Dunaj je bil cesarski, ker ga je cesar krmil in ker je vlada vlačila ves denar in vse najlepše na Dunaj. Zdaj tega ni več, in Dunaj je brez zanimanja za državo in njen blagor.

MOSKI! Zaščitite se

HAMBURG

Direktna vožnja z čudovitimi novimi "O" parniki. Potovanje za vse kraje Evrope.

ORÓPESA ...... 4. nov.
ORBITA ...... 29. nov., 10. jan., 21. febr.
ORDUNA .. 20. dec.; 31. jan.; 14. marca.

Naravnost v Cherbourg, Southhampton, Hamburg.

Zaprte kabine. Nobenih posebnih pristojbin.

ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY

SANDERSON & SON INC. AGENTS
26 Broadway New York
117 W. Washington St., Chicago
— ali katerikoli parobrodni agent. —

KJE SO?

Generalni konzulat kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v New Yorku, N. Y., 443 West 23rd Street, naproša spodaj navedene, kakor tudi vsakega, ki bi mogel dati kake podatke o njih, da prijavijo svoje sedanje bivališče temu konzulatu.

ANTON HABJAN. Prišel je v Ameriko pred 18. leti. Išče ga žena Marija Habjan, Pražakova ul. št. 3, Ljubljana.

ADOLF KANKA. Prišel je v Ameriko pred 20. leti. Doma je iz Maribora. Živel je nekaj časa v Brooklynu, N. Y. Išče ga mati Marija Kanka iz Maribora.

MARTIN ŠKRABAR. Živel je pred 15. leti v Wilkinsburgu, Pa. Išče ga nečak F. S. Škrabar iz Višnjegore.

ANTON JAGER. Doma je iz Planine pri Rakeku. Leta 1915. se je nahajal v Timberlake, N. C.

FRANCE LOVŠIN. Rojen je leta 1888. v Jurjevici na Dolenjskem. Leta 1906. je bival v Chicago, Ill. Išče ga njegov oče Gregor Lovšin iz Ribnice št. 162 na Dolenjskem.

JOŽEF SHUMMER. Doma je iz Potoške vasi. Pred 9. leti se je nahajal v Irwinu Pa. Išče ga njegova žena Marija Shummer, Potoška vas 58, p. Zagorje ob Savi.
(24-26—10)

Rad bi izvedel za naslova svojih dveh bratov JOHNA in MARTINA ČERVAN, doma iz Goriške vasi, fara Mirnapeč, Dolenjsko. V Ameriki bivata že več let in pred več leti sta se nahajala v Clevelandu, Ohio. Odkar sta odšla od tukaj, se nista več oglasila. Cenj. rojake prosim, če kateri več za nju naslov, da mi ga blagovoli naznaniti, ali pa ako sama čitata ta oglas, naj se mi sama oglasita s pismi na naslov: Joseph Červan, 1728 E. 38. St., Cleveland, Ohio. (25-26—10)

Vaši sorodniki, prijatelji in znanci v starem kraju

kupijo vožnji listek za pot v Ameriko najugodneje z ameriškimi dolarji. Proti predložitvi potrjenega potnega lista za v Ameriko mi lahko izplačamo ameriški denar v uradu Jadranske banke v Ljubljani in v Zagrebu, toda znesek za posameznega odraslega potnika ne sme presegati $240.

V Italiji in zasedenem ozemlju pa lahko izplačamo brez izjeme vsakemu poljubne zneske v ameriških dolarjih.

Ako kaj ne razumete, pišite nam, da Vam pojasnimo.

Frank Sakser Stat Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Glede izplačil v ameriških dolarjih!

Po novi odredbi finančnega ministerstva v Jugoslaviji je bankam tam seda prepovedano izplačevanje čekov ali drugih nakazil v tujih valutah. Ako torej pošljete denar v amerikanski veljavi, bodisi potom čeka ali nakazila, ga banka v Jugoslaviji ne sme izplačati v dolarjih, temveč po dnevnem tečaju v domači valuti, to je v kronah oziroma dinarjih.

H [illegible] se je pri sestavi omenjene odredbe vpoštevala potreba izseljencev v toliko, da zamoremo za stranke, ki imajo potovati v Ameriko, izvršiti še vedno izplačila v ameriških dolarjih, vendar pa nakazilo ne sme presegati zneska $250.— za vsakega posameznega potnika. Do te svote pa lahko izplačamo poljubne zneske. Ameriški denar se izplača le proti predložitvi potnega lista v uradu Jadranske banke v Ljubljani ali Zagrebu.

V AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDENEM OZEMLJU pa še vedno lahko brez ovir izvršujemo izplačila v ameriških dolarjih.

Na nakaznici ali spremnem listu naj bo vidno označeno, da se ima izvršiti izplačilo v ameriških dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za poštnino in druge stroške kakor sledi:

Za izplačila do $ 10.— po [illegible] centov, za izplačila od $ 10.— do $ 50.— po $ 1.—, za izplačila, ki presegajo znesek $ 50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po $ 2.— od sto.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St. New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

28. oktobra:
Lafayette, Havre; Majestic, Cherbourg; Kroonland, Cherbourg; Noordamn, Boulogne; Conte Rosso, Genova.

1. novembra:
Paris, Havre.

2. novembra:
America, Genova.

4. novembra:
Olympic, Cherbourg; Lapland, Cherbourg; Oropesa, Hamburg; Pres. Fillmore, Bremen.

7. novembra:
Mauretania, Cherbourg.

8. novembra:
France, Havre; America, Bremen.

9. novembra:
Chicago, Havre; Mongolia, Hamburg.

11. novembra:
Homeric, Cherbourg; Argentina, Trst.

14. novembra:
Aquitania, Cherbourg.

15. novembra:
Colombo, Genova.

16. novembra:
Minekahda, Hamburg.

18. novembra:
La Savoie, Havre.

21. novembra:
Berengaria, Cherbourg.

22. novembra:
Paris, Havre.

23. novembra:
Rochambeau, Havre.

25. novembra:
Majestic, Cherbourg; Scythia, Dubrovnik in Trst.

28. novembra:
Georg Washington, Bremen.

29. novembra:
Saxonia, Cherbourg; France, Havre.

2. decembra:
Olympic, Cherbourg.

4. decembra:
Aquitania, Cherbourg.

5. decembra:
President Wilson, Trst.

6. decembra:
Tuscania, Dubrovnik in Trst.

7. decembra:
La Lorraine, Havre; Conte Rosso, Genova.

CUNARD in ANCHOR ČRTE

Nov parnik na olje

SCYTHIA

20.000 ton

25. novembra

Naravnost v Dubrovnik in Trst.

Potujte v Jugoslavijo na tem velikem, novem, čudovitem parniku. Kabine z 2 in 4 posteljami, sijajno opremljene za potnike 3. razreda. Posebno pozornost se posveča ženam in otrokom. Izborna kuhinja in vino brezplačno.

TUDI PREKO CHERBOURGA VSAK TOREK NA TREH VELIKANIH

BERENGARIA AQUITANIA MAURETANIA

DASPEJO V JUGOSLAVIJO V 9 DNEH.

Za šifkarte in druge informacije se oglasite pri bližnjem parobrodnem agentu

V JUGOSLAVIJO

RED STAR LINE
Iz New Yorka v Cherbourg in Antwerpen
Kroonland 28. okt. — Zeeland 25. nov.
Lapland 4. nov. — Finland 2. dec.
Gothland (3. razred.) 11. novembra; samo v Antwerpen.
Finland .... 2. decembra
Iz New Yorka v Hamburg, Libavo in Gdansk
Samland (3. razred).... 8. novembra

AMERICAN LINE
Iz New Yorka v Cherbourg in Hamburg
Manchuria 26. okt.; Mongolia 9. nov.
Minnekahda (3. razred) 16. novembra

WHITE STAR LINE
Iz New Yorka v Cherbourg in Southampton
Majestic 28. okt.; 25. novem.; 16. dec.
(Največji parnik na svetu.)
Olympic 4. nov.; 2. dec.; 30. decembra
Homeric 11. novembra; 9. decembra
Dobra hrana. Zaprti prostori. Ugodna vožnja v Ameriko za vaše prijatelje. Oglasite se pri krajevnem agentu ali pri

POTNIŠKEM ODDELKU
No. 1 Broadway, New York.

French Line

Hitra služba v Jugoslavijo.

CHICAGO .... 14 nov.
FRANCE .... 15 nov.
PARIS .... 22 nov.
ROCHAMBEAU .... 23 nov.

Izborne udobnosti — kabine za dve, štiri in šest oseb, umivalnica in tekoča voda v vsakem prostoru — jedilnica, kadilnica, bara, brivnica, odprt, pokrit krov, slavna francoska kuhinja, vino in pivo brezplačno, godba, ples. Postrežniki govore slovensko in srbsko.

Najstarejša kompanija, ki prevaža jugoslovanske potnike.

Posebni parniški vlak vzame potnike in prtljago do določenega kraja, preko Trsta ali Bazela, kakor hočejo. Ne vlaku iz Havre v Jugoslavijo je kompanijski tolmač, ki govori vaš jezik. Potnikom pomaga pri prtljagi in v drugih stvareh.

Za navodila se oglasite pri lokalnem French Line agentu ali v

KOMPANIJSKI PISARNI
19 State Street : New York City

SLUŽBO DOBI ŽENSKA

za oskrbo otrok, stan hrana in za plačo se domenimo. Pišite na: J. D., c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York City.
(24-26—10)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim naročnikom "Glasa Naroda" v državi Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ANTON SIMČIČ,

kateri je pooblaščen nabirati naročnino za naš list, zatoraj prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co.

Ako želite dobiti

sorodnike ali znance iz stare domovine,

pišite nam prej za pojasnila, ker število priseljencev je omejeno.

FRANK SAKSER STATE BANK,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Brezplačno.

Kdor naroči kako knjigo, priložimo mu knjižico

"NOVA POSTAVA"

za ponesrečene delavce v Pennsylvaniji

brezplačno, dokler nam zaloga ne poide.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
New York, N. Y.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA".

Praktični Računar

Priročna žepna knjižica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, že natančno izračunjeno, kakor tudi za izračunjenje obresti.

Knjižica je trdo vezana, stane **75c**

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street : New York